

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect

of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuire potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Äl palune sikaimata le Mojsäsqe

(O deuteronomo 27–34)

O deuteronomo

O Israel trăbul te inkărel o phanglimos

27:1–30:20

O Mojsă phenel le poporosqe te ramol e kris p-äl bar

27 O Mojsă haj äl phure le Israelosqe poruncisardes le poporosqe:

— Inkären saorä porunc save dav len tumenqe ages! ² Kana nakhena o Jordano anθ-o them savo del les tuqe o RAJ, kō Del, te vazden niște bar bare haj te väruin len! ³ Te ramon pä lenθe saorä vorbe kadal sikaimasqe, päce nakhlen te zan anθ-o them savo del les tumenqe o RAJ, tumaro Del, äk them anθä savo thabdel thud haj abgin, sar phendäs tumenqe o RAJ, o Del tumare dadenqo! ⁴ Päce nakhena o Jordano, te vazden p-o Plaj o Ebal äl bar kadala, save porunciv tumenqe ages te vazden len haj te väruin len! ⁵ Othe te keren äk altari le RAJesqe, tumare Devlesqe, äk

altari baränqo! Haj ta na keren buki äl bar bukänça sastresqe! ⁶ Numa anθa baränθe întrez te vazdes o altari le RAJesqe, ke Devlesqe! Te anes phabarimata le RAJesqe, ke Devlesqe! ⁷ Te anen zertfe pacăqe haj te xan len othe, haj te bukurin tumen angla o RAJ, tumaro Del! ⁸ Te ramon p-äl bar mišto haj klaro saorä vorbe kadal sikaimasqe!

⁹ O Mojsă haj äl rašaja anθa o nămo le levicenqo phendes saorä Israelosqe:

— Israel, achen haj asunen! Ages kerdilen o poporo le RAJesqe, tumare Devlesqe. ¹⁰ Te asunen kaθar o glaso le RAJesqe, tumaro Del, haj te keren äl porunc haj äl krisimata lesqe, save dav len tumenqe ages!

Äl armaja poa Plaj Ebal

¹¹ Anθ-o ges kodova, o Mojsă phendäs le poporosqe:

— ¹² Päce nakhlen o Jordano, äl nămuri o Simeon, o Levi, o Juda, o Isahar, o Josif, haj o Benjamin te bešen anθä pîrnenθe p-o Plaj o Garizim, kašte binekuvintin le poporos! ¹³ Haj äl nămuri o Ruben, o Gado, o Ašer, o Zabulon, o Dan haj o Neftali te be-

šen p-o Plaj o Ebal, kašte den armaja! ¹⁴ Haj äl levicä te phenen zurales saorä muršenqe anθa o Israel: ¹⁵ «Dino armaja te avel o manuś savo va kerela äk del čoplime sau äk del čhordino, orso buki savi si äk zungalimos anθa o RAJ, kerdo kaθar äk manuś sika-do, haj va čhula les anθ-äk than te inkinol pes lesqe, cioREAL!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁶ «Dino armaja te avel kova kaj ni činstil pe dades haj pe da!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁷ «Dino armaja te avel kova kaj mukil o bar le hotaräsqe avrenqo!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁸ «Dino armaja te avel kova kaj kerel äk koräs te xasaol p-o drom!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁹ «Dino armaja te avel kova savo ni krisol čačes le sträiinos, le orfanos haj le phivlä!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁰ «Dino armaja te avel kova kaj sovel le rromnäça pe dadesqi, kä maxril o pato pe dadesqo!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²¹ «Dino armaja te avel kova kaj sovel äk animaloça!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²² «Dino armaja te avel kova kaj sovel pe phäça, e čhej lesqe dadesqi sau e čhej lesqe daqi!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²³ «Dino armaja te avel kova kaj sovel pe soakraça!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁴ «Dino armaja te avel kova kaj del dab avre manuśäs čorjal!»*

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁵ «Dino armaja te avel kova kaj lel love kašte mudarel äk manuśäs bi dośaqo!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁶ «Dino armaja te avel kon ni kerel kadav sikaimos!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

O RAJ va binekuvintila tut kana aśunes lesθar

28 — ¹ Kana va aśunesa miśto kaθar o RAJ, kö Del, haj keresa grižaça saorä porunc lesqe save dav len tuqe ages, atunc o RAJ, kö Del va čhula

tut maj baro pä saorä poporä le phuäqe. ² Saorä binekuvintarja va avena pesθe tuθe haj va zana tuça, kana va aśunesa kaθar o glaso le RAJesqo, ke Devlesqo: ³ Si te aves binekuvintime anθ-o foro, haj si te aves binekuvintime k-o kimpö.

⁴ Si te avel binekuvintime o rodo ke pintekosqo, o rodo ke phuäqo, o rodo ke turmenqo: äl kerimata ke gurumnänqe haj äl cijnorä ke brakhänqe.

⁵ Si te aven binekuvintime kö košo haj ki balaja le marnesqi.

⁶ Si te aves binekuvintime kä kö avimos, haj si te aves binekuvintime kä kö telärimos.

⁷ O RAJ va dela tut biruinça pä ke duśmaja save va vazdena pes kontra kiri. P-äk drom va inklena ki kontra, dar pä jefta droma va našena angla tuθe.

⁸ O RAJ va poruncila anθa tuθe e binekuvintarja te avel pä ke hambarä haj pä saorä bukä save keresa. Si te binekuvintil tut anθ-o them savo del les tuqe o RAJ, kö Del.

⁹ Si te kerel tut o RAJ äk poporo sfinto anθa lesθe, sar xalä tuqe sovel, kana va keresa äl porunc le RAJesqe, ke Devlesqe, haj va phiresa pä lesqe droma.

¹⁰ Saorä poporä pa-i phuv va dikhena kä phiraves o Anav le RAJesqo, haj si te daran tuθar. ¹¹ O RAJ va pherela tut saoränθar bukä lačhä, anθ-o rodo ke pintekosqo, anθ-o rodo ke turmenqo haj anθ-o rodo ke phuäqo, pe phuv savi o RAJ xaläs sovel ke dadenqe kä va dela la tuqe. ¹² O RAJ va putrela tuqe o čeri, lesqo kher o lačo o bravalö, kašte del drom ke themosqe brišind kana träbul, haj te binekuvintil saori buki ke vastenqi. Va imprumutisa but nämuri, haj tu ni va leça uzile. ¹³ O RAJ va kerela tut te aves šäro, na pori. Si te aves numa opre, haj naj te aves tele, kana va aśunesa kaθar äl porunc le RAJesqe, ke Devlesqe, save dav len tuqe ages te keres len grižaça, ¹⁴ haj i kana ni va desa tut rigaθe nič ke čáci, nič ke stingo kaθar saorä vorbe save porunciv len tumenqe ages, kašte zan pala aver devla te služin lenqe.

O RAJ si te del tut armaja kana ni aśunesa lesθar

— ¹⁵ Dar kana ni va aśunesa kaθar o glaso le RAJesqo, kö Del, te keres grižaça saorä porunc haj krisimata lesqe save dav len tuqe ages, atunc saorä armaja kadala va avena pä tuθe haj si te zan tuça: ¹⁶ Si te aves dino armaja anθ-o foro haj si te aves dino armaja p-o kimpö. ¹⁷ Dine armaja si te aven kö košo

***27:24** Anθ-o orizinalo naj klaro. Maj daštil te xakärdöl: „Dino armaja te avel kova kaj mudarel avre manuśäs čorjal!”

haj ki balaja le marnesqi. ¹⁸ Dine armaja si te aven o rodo ke pîntekosqo, o rodo ke phuãqo, äل kerimata ke gurumnãnqe haj äل cijnorä ke brakhãnqe. ¹⁹ Dino armaja si te aves kä kö avimos haj dino armaja si te aves kä kö telärimos. ²⁰ O RAJ va dela drom kontra kiri armaja, haj i mustromos anθä saorä bukä save astardosa te keres len zi kana si te aves mudardo si-go, zi kana va xasaosa, kä kadä dä nasul sas ke bukä: muklän man.

²¹ O RAJ va kerela pharo nasfalimos te lipil pes tuθar, zi kana va mudarela tut pa-i phuv kaj zas te les lan anθa tuθe. ²² O RAJ va dela tut dab äk nasfalimaça savo anel xasarimos, haj i febraça, opärimaça, bare tatimaça, bi brîšîndesqo, bravaläça opärima haj kernimaça, haj si te len pes pala tuθe zi kana va meresa.

²³ O çeri opral pa kö šäro va avela xarkomaqo, haj e phuv tala tuθe va avela sastresqi. ²⁴ O RAJ va kerela o brîšînd ke themosqo prafo haj kišaj, va perela anθa o çeri pä tuθe zi kana si te aves mudardo.

²⁵ O RAJ va kerela tut te aves mardo kaθar ke dušmaja. P-äk drom va ñnklesa kontra lenqi, dar pä jefta droma va našäsa angla lenθe, haj si te aves äk dar anθa saorä thagarimata le phuãqe. ²⁶ Kö trupo mulo si te avel xamos anθa saorä çiriklã le çerosqe haj le animalenqe le phuãqe, haj naj te avel koniva savo te daravel len.

²⁷ O RAJ va marela tut le bubaja le Eziptosqi, trînzença, xarondimaça haj geraça, anθa save ni va daštisa te aves sastärdo. ²⁸ O RAJ va dela tut dab dilimaça, korîmaça haj xasarimaça le gogãqo. ²⁹ Va bižbîjsa anθ-o maškar le gesesqo, sar o koro p-o ñntunjariko. Ni va zala tuqe mišto anθä ke bukä, haj anθä saorä gesa si te aves ñnhjardo, çordano, haj naj te avel koniva te xastravel tut.

³⁰ Si te logodis tut äk zuvlãça, haj aver manuš si te batzokoril lan. Va vazdesa kher, haj naj te bešes anθä lesθe. Va çhusa rez, haj naj te bukuris tut niç äk data laθar. ³¹ Kö guruv si te avel çhindo angla tuθe, haj naj te xas anθa lesθe. Si te lel pes kö xär angla tuθe, haj naj te del pes tuqe palpale. Ke brakhã si te den pes ke dušmaenqe, haj naj te avel koniva kašte xastravel tut. ³² Ke çhave haj ke çheja si te aven dine avre poporosqe. Saoro ges si te dikhes pala lenθe, dar naj te dikhes len, haj ke vasteça naj te daštis te keres khanç. ³³ Äk poporo saves ni prinzanes les va xala o rodo ke phuãqo haj sä so kides anθa ki buki, haj anθä saorä gesa si te aves numa kinuime haj ñnhjardo. ³⁴ Si te dilãos anθa-i kauza so va dikhena ke jakha.

³⁵ O RAJ va dela tut dab äk bubaja nasul k-äl ko-ça haj k-äl pîrne, haj ni va daštisa te aves sastärdo laθar, kaθar e talpa ke pîrnesqi zi anθ-o krešteto ke šäresqo.

³⁶ O RAJ va ñngärela tut, tut haj le thagares saves va çhusa les pä tuθe, k-äk poporo saves ni prinzandän les, niç tu, niç ke dada. Haj othe va služisa avre devlenqe kaštesqe haj baräsqe. ³⁷ Haj va avesa daraqo, äk eksemplu nasul haj äk batzokura maškar saorä poporã savenθe va gonila tut o RAJ.

³⁸ Va ñngäresa but säminca k-o kîmpo, dar va kidesa çira, kä va xana lan äل läkustja. ³⁹ Va çhusa reza haj va keresa len buki, dar mol naj te pes, niç ni va kidesa lan, kä va xana lan äل kerme. ⁴⁰ Va avela tut mäslinã pä saoro them kiro, dar naj te makhes tut undelemnoça, kä äل mäslinã va perena. ⁴¹ Va keresa çhave haj çheja, dar naj te aven kire, kä si te zan anθ-e robia. ⁴² Saorä pomi kire haj o rodo ke phuãqo si te avel le insektenqo.

⁴³ O sträiino anθa kö maškar si te vazdel pes sa maj opre pa tuθe, haj tu mukesa tut sa maj tele. ⁴⁴ Ov va dela tut uzile, haj na tu va dela les. Ov va avela o šäro, haj tu va aves e pori.

⁴⁵ Saorä armaja kadala va avena pä tuθe, va lena pes pala tuθe, haj si te aresen tut zi kana va aves mudardo, kä ni ašundän kaθar o RAJ, kö Del, ni ñnkärdän lesqe porunç haj lesqe krisimata, save dinã len tuqe. ⁴⁶ Kadal armaja si te aven ñntotdjauna semnã haj minuni anθa tuθe haj ke çhave.

⁴⁷ Kä ni služisardän bukurãça haj veseliaça anθ-o ilo le RAJesqe, ke Devlesqe, anθa saorä but laçhimata saorä felurenqe, ⁴⁸ kodolasqe va služisa ke dušmaenqe, saven va dela len drom o RAJ ki kontra, bokhalo, trušalo, nangärdo haj bi khançesqo. Si te çhul tuqe pe kor äk žugo sastresqo, zi kana va mudarela tut. ⁴⁹ O RAJ va vazdela ki kontra äk nãmo dural, kaθar o šäro le phuãqo, savo va perela pä tuθe sar äk vulturo, äk nãmo savesqi çhib ni va xakãresa lan, ⁵⁰ äk nãmo kaj dikhöl pä lesqo muj o nasulimos haj savo ni va dela çinstja le phuren, niç ni va avela les mila kaθar äل tärne. ⁵¹ Ov va xala o rodo ke animalenqo haj o rodo ke phuãqo, zi kana va aves mudardo. Ni va mukela tuqe niç giv, niç musto, niç untdelemno, niç vicäja kaθar äل gurumnã, niç meja sau jež kaθar e turma, zi kana va kerela tut te xasaos.

⁵² Va ñnkonzurila tut anθä saorä foruri kire zi kana va perena ke ziduri äل uçe haj zurale anθä saoro them kiro, anθä save pakäs. Va ñnkonzurila tut anθä saorä foruri kire anθä saoro them savo dinã les tuqe o RAJ, kö Del.

⁵³ Si te xas o rodo ke püntekosqo, o mas ke čhavenqo haj ke čheñqo, saven dinã len tuqe o RAJ, kô Del, anθ-o ñkonzûrimos haj anθ-o nasulimos savo va kerela les tuqe kô dušmano. ⁵⁴ O manuś o maj zingaśo haj o maj plãpindo anθa tumenθe va duśmãnila pe phrales, pe rromnã savã jubil lan haj le čhaven save ačhiles. ⁵⁵ Ni va dela nić jekhes anθa lenθe anθa o mas pe čhavenqo savo xal, kã ni va maj ačhola khanć anθ-o ñkonzûrimos haj o nasulimos savo va kerela les tuqe kô duśmano anθã saorã foruri kire. ⁵⁶ E zuvli e maj zingaśo haj e maj plãpindo anθa tumenθe savi ni čhutã nić ãk data o pïrno pe phuv kã sas kadã dã plãpindo haj zingaśo, va duśmãnila pe rromes saves jubil les, pe čhaves haj pe čha, ⁵⁷ ni va dela len khanć anθa ãl resturi pala o kerimos kaj ñnkliste maśkar laqe pïrne, haj anθa-l čhave saven va kerela len, kã ma naj lan khanć. Haj va xala len ćorjal anθ-o ñkonzûrimos haj o nasulimos savo va kerela les tuqe kô duśmano anθã ke foruri.

⁵⁸ Kana ni keresa grizãça saorã vorbe kadal sikaimatenqe ramome anθã kadav lil, kana ni va daraça kaθar kadav anav dikhlo haj darano le RAJesqo, kô Del, ⁵⁹ o RAJ va dela tut dab nasulimatença nemaj-aśunθe, tut haj ke čhaven, nasulimatença bare haj lunz, nasfalimatença phare haj lunz. ⁶⁰ Va anela pã tuθe saorã nasfalimata le Eziptosqe savenθar sas tuqe dar, haj on si te lipin pes tuθar. ⁶¹ Haj maj but, o RAJ va anela pã tuθe, zi kana va avesa mudardo, saorã feluri nasfalimatenqe haj nasulimasqe save naj ramome anθã kadav lil sikaimasqo. ⁶² Ćira si te ačhon, tume save senas kadã dã but sar ãl stjale le ćerosqe, kã ni aśundãn kaθar o RAJ, kô Del. ⁶³ Kadã sar o RAJ bukurisajlos te kerel tumenqe miśto haj te butãrel tumen, sa kadã o RAJ va bukurila pes te xasarel tumen haj te mudarel tumen, haj si te aves ćirdine anθa-i phuv kaj zas te les lan anθa tuθe. ⁶⁴ O RAJ va pharaela tumen maśkar saorã nãmuri, kaθar ãk rig zi kã kojaver rig le phuãqi. Haj othe va slużina avre devlenqe kaśtesqe haj barãsqe saven ni prinzandãn len nić tu, nić ke dada. ⁶⁵ Maśkar kadal nãmuri, naj te avel tut paćja haj naj te avel tut than odihnaqo anθa e talpa ke pïrnenqi. O RAJ va dela tut ãk ilo darano, jakha khine haj sufleto tristo. ⁶⁶ Ki viaca va avela bi hotãrïme angla tuθe, va daraça o ges haj e rãt, naj te aves siguro kaθar ki viaca. ⁶⁷ Detexara va phenesa: «O, te avelas e rãt!», haj e rãt va phenesa: «O, te avelas o ges!», anθa-i dar savi va pherela kô ilo haj angla ãl bukã save va dikhena len ke jakha. ⁶⁸ Haj o RAJ va rila tut anθ-o Ezipto p-ãl korãbi p-o drom anθa savo phendemas tuqe: «Ta

na maj dikhes les!» Othe va kamena te bikindõn tumare duśmaenqe sar robi haj roabe, dar naj te avel koniva te kinel tumen.

O phanglimos kerdo anθ-o Moab

29 Kadala si ãl vorbe le phanglimasqe savo porunćisardã les o RAJ le Mojsäsqe te kerel les le israelicença anθ-o Them Moab, aver phanglimos dã sar kova kaj kerdãsas les lença k-o Horeb. ² O Mojsã dinã muj saorã Israelos haj phendã lenqe:

— Dikhlen sã so kerdãs angla tumenθe o RAJ anθ-o Them le Eziptosqe le faraonosqe, saorã služitorenqe lesqe haj saorã themosqe lesqo: ³ ãl bare probe save dikhles len ke jakha, ãl semnã haj ãl minuni kodola bare. ⁴ Dar o RAJ ni dinã tumen gogi te xakãren, nić jakha te dikhlen, nić kan te aśunen, zi anθ-o ges dã ages. ⁵ O RAJ phenel: «Ĭngãrdem tumen anθ-e mulani saranda bãrs. Tumare hajne ni purajles pa tumenθe haj tumaro pogimos ni purajlos pa tumare pïrne. ⁶ Ni xalen marno haj nić mol ni pilen, nić pimos zuralo, kaśte prinzanen kã me sem o RAJ, tumaro Del.»

⁷ Areslen anθ-o than kadava, haj o Sihon, o thagar le Hesbonosqo, haj o Og, o thagar le Basanosqo, ñnkliste amenqe anglal kaśte maren amen, dar mardãm len. ⁸ Lilãm lenqo them haj dinãm les te perel le rubenicenqe, le gadicenqe haj i ke epas anθa o nãmo le manasicenqo.

⁹ Te pãzin ãl vorbe kadal phanglimasqe haj te kerel len, kaśte avel tumen sporo anθã sã so keren!

¹⁰ Ages sã tume beśen angla o RAJ, tumaro Del: ãl maj bare tumare nãmurenqe, tumare phure, tumare bulibaśa, saorã murś anθa o Israel, ¹¹ tumare čhave, tumare rromnã haj ãl strãiinã anθa ki tabãra, kaθar kova kaj čhinel ke kaśt, zi kolesθe kaj ñnkalavel kô paj – ¹² kaśte keres ãk phanglimos armaãnça le RAJeça, ke Devleça. O RAJ, kô Del kerel kadav phanglimos tuça anθ-o ges kadava, ¹³ kaśte kerel tut ages lesqo poporo, haj ov te avel kô Del, sar phendã tuqe haj sar xalã sovel ke dadenqe: le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakvosqe. ¹⁴ Na numa tumença kerav kadav phanglimos armaãnça: ¹⁵ i kolença save si kathe amença anθ-o ges kadava, save beśen angla o RAJ, amaro Del, kabor i kolença save naj amença kathe anθ-o ges kadava.

¹⁶ Kã tumen zanen sar beślãm anθ-o Them le Eziptosqe haj sar nakhlãm anθa o maśkar le nãmurenqo pã tumaro drom. ¹⁷ Dikhlen lenqe maxrimata haj lenqe idolã anθa kaśtesθe haj barãnθe, anθa ruposθe haj sumnakasθe, save sas len. ¹⁸ Kaśte na avel maś-

kar tumenþe nić murś, nić zuvli, nić famelia, nić nămo savesqo ilo te boldel pes ages kaþar o RAJ, amaro Del, kašte zal te služil le devlenqe kodol nămurenqe, ta na avel mařkar tumenþe nić jekh rădăcina te anel otrava kerki.

¹⁹ Kana äk manuś kadalesþar aśunel äl vorbe kadal sovelăqi, haj läudil pes anþă pŃ ilo: «Si te avel man paćja ku să kă kerav kadă sar kamel muro ilo kašte maj anav nasulimos»*, ²⁰ kodoles o RAJ ni kamel te jertil les. E xoli le RAJesqi kaj kamel tut numa anþa lesþe va phabola kontra kadal manuśăsqi, saoră armaja ramome anþ-o lil kadava va perela pă lesþe, haj o RAJ va khosela lesqo anav tala o ćeri. ²¹ O RAJ va ćhula les rigaþe anþa o nasulimos, anþa saoră nămuri le Israelosqe, pala saori sovel le phanglimasqi ramome anþă kadav lil le sikaimasqo.

²² O nămo savo va avela, tumare ćhave save va kerdŃna pes pala tumenþe haj o străiino savo va avela anþa-k them dural – kana dikhena äl dimata dab kadal themosqe, haj äl nasfalimata save dină len drom o RAJ, va phenena: ²³ «Pućoasa, lon haj jag si saoro them, naj sămănime, ni barărel khanć, nić äk zelenimos ni barŃl, sar kana o RAJ mudardăs e Sodoma, e Gomora, e Adma haj e Ceboim anþă lesqo xolărimos haj lesqi xoli!»

²⁴ Saoră nămuri va phenena: «Sosþar kerdăs o RAJ kadă kadal themosqe? Sosþar astardăs kadaj xoli bari?» ²⁵ Haj va dela pes lenqe anglal: «Kă mukles o phanglimos le RAJesqo, o Del lenqe dadenqo, savo kerdă les lenća kana ĩnkaladă len anþa o Them le Eziptosqo. ²⁶ Kă geles haj slużisardes avre devlenqe haj bangiles angla lenþe – devla saven ni prinżane nas len haj saven ni dinăsas len o RAJ. ²⁷ Kodolasqe astardilos o RAJ xolinaþar kontra kadal themosqe haj andinăs pă lesþe saoră armaja ramome anþ-o lil kadava. ²⁸ O RAJ ĩnkaladă len anþa lenqo them xolinaća, nasulimaća, haj bare jucjamaća, haj ćhudă len anþă aver them, sar si ages.»

²⁹ Äl bukă garade si le RAJesqe, amare Devlesqe, haj äl bukă kaj dikhŃn si amare haj amare ćhavenqe pentru ĩntotdjauna, kašte keras saoră vorbe kadal sikaimasqe.

Kana o Israel va ortola pes k-o RAJ

30 — ¹ Kana va kerdŃla saoră bukă kadala, e binekuvĩntarja haj e armaj anþa save dinem tuqe дума, atunć si te anes tuqe gogi lenþar anþ-

o mařkar saoră nămurenqo anþă save gonisardă tut o RAJ, kŃ Del. ² Haj kana va risa tut k-o RAJ, kŃ Del, haj kana va aśunesa lesþar, anþa saoro ilo kiro haj anþa saoro sufleto kiro, tu haj ke ćhave, sa kadă sar porunćiv tuqe ages, ³ atunć o RAJ, kŃ Del si te boldel tut anþa-i robia, va avela les mila tuþar, haj pale va kidela tut anþa o mařkar saoră poporenqo anþă savo pharadă tut o RAJ, kŃ Del. ⁴ Kjar kana avesa gonime zi ke rig le ćerosqi, kjar i oþar va kidela tut o RAJ, kŃ Del, haj i oþar va anela tut.

⁵ O RAJ, kŃ Del va anela tut anþ-o them savo lenas les anþa lenþe ke dada, haj va leća les anþa tuþe. Si te kerel tuqe miśto haj va butărela tut maj but dă sar ke daden. ⁶ O RAJ, kŃ Del va ćhinela ĩmpreżur kŃ ilo haj o ilo ke ćhavenqo, te jubis le RAJes, ke Devles, anþa saoro ilo kiro haj anþa saoro sufleto kiro, kašte trais. ⁷ O RAJ, kŃ Del va anela saoră armaja kadala pă ke duśmaja, pă kola kaj urĩn tut haj phirde pala tuþe. ⁸ Haj tu va risa tut k-o RAJ, va aśunesa lesþar, haj va keresa saoră porunć kadala save dav len tuqe ages. ⁹ O RAJ, kŃ Del va dela tut but sporo anþă saoră bukă ke vastenqe, le rodos ke pintekosqo, o rodo ke animalenqo haj o rodo ke phuăqo. Kă o RAJ va bukurila pes pale te kerel tuqe miśto, sar bukurilas pes ke dadenþar, ¹⁰ kana va aśunesa kaþar o RAJ, kŃ Del, te păzis äl porunć haj äl krisimata lesqe ramome anþ-o lil kadava le sikaimasqo, kana va risa tut k-o RAJ, kŃ Del saoră ileća kiro haj saoră sufletoća kiro.

¹¹ E porunka kadaja, savi dav lan tuqe ages, naj prea phari anþa tuþe, nić prea dur tuþar. ¹² Naj anþ-o ćeri, kašte phenes: «Kon va uśtela anþa amenþe anþ-o ćeri te anel lan amenqe, te kerel amen te aśunas haj te keras?» ¹³ Naj nić ĩnkăltar o paj baro, kašte phenes: «Kon va nakhela anþa amenþe ĩnkăltar o baro paj te anel lan amenqe, te kerel amen te aśunas haj te keras?» ¹⁴ Dikh, si kadă dă paśă tuþar, anþă kŃ muj haj anþă kŃ ilo, kašte keres lan!

¹⁵ Ita ćhav ages angla tuþe e viaca haj o miśtimos, o mulimos haj o nasulimos, ¹⁶ kă ages porunćiv tuqe te jubis le RAJes, ke Devles, te phires pă lesqe droma haj te keres lesqe porunć, lesqe krisimata haj lesqi kris, kašte trais haj te butŃs haj ka o RAJ, kŃ Del, te binekuvĩntil tut anþ-o them kaj zas te les les anþa tuþe. ¹⁷ Dar kana kŃ ilo va parubdola, kana ni va aśunesa haj mukesa tut thardo te bangŃs angla aver devla haj te slużis lenqe, ¹⁸ atunć phenav tumenqe ages kă va merena ćăces, naj te train but anþ-o them

***29:19** O orizinalo naj klaro haj maj daśtil te xakărdŃl: „, «Si te avel man paćja ku să kă kerav kadă sar kamel muro ilo.» Kadă anel nimićimos pesþe amen saorăn.»

kaj nakhes o Jordano te les les anθa tuθe. ¹⁹ Ages lav o ćeri haj e phuv martori kontra tumari: e viaca haj o mulimos ćhutem angla tuθe, e binekuvĩntarja haj e armaj. Alosar e viaca, kašte trais, tu haj ke ćhave! ²⁰ Alosar e viaca, jubindos le RAJes, ke Devles, ašunindos lesθar haj ĩnkārindos lesθar! Kā ov del tut viaca haj but ges, kašte bešes pe phuv anθa savi xalās sovel o RAJ ke dadenqe, le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe kā va dela lan lenqe.

O Josua aresel o baro le poporosqo

31 O Mojsā gelos haj phendās äĭ vorbe kadala saorā Israelosqe:

— ² Sem phuro äk śālaqo haj biś bārś ages, ni maj daštiv te phirav sar anglal, te zav haj te avav, haj o RAJ phendā manqe: «Naj te nakhes o Jordano kada-va!» ³ O RAJ, kō Del, ov va nakhela angla tuθe, ov va mudarela kadal nāmuren angla tuθe haj tu va gonisa len anθa lenqo them. I o Josua, ov va zala angla tuθe, sar phendās o RAJ. ⁴ O RAJ va kerela kadal nāmurenqe sar kerdās le Sihonosqe haj le Ogosqe, äĭ thagara le amoricenqe, haj lenqe themasqe, saven mudardā len. ⁵ O RAJ si te del len tumenqe haj si te keren lenqe pala äĭ porunc save dinem len tumenqe. ⁶ Te aven zurale haj bi daraqo! Na daran haj na traśan lenθar, kā o RAJ, kō Del, ov zal tuća, naj te tharel tut haj naj te mukel tut.

⁷ O Mojsā dinā muj le Josuas haj phendā lesqe angla saoro Israel:

— Av zuralo haj na dara! Kā tu va zasa kadal poporoća anθ-o them savo o RAJ xalās sovel lenqe dadenqe, kā lenqe va dela les, haj tu va keresa te len les te avel lenqo. ⁸ O RAJ, ov zal angla tuθe, ov si te avel tuća, naj te tharel tut haj naj te mukel tut. Na dara haj na xasao!

⁹ O Mojsā ramosardā kadav sikaimos haj dinā les le raśaēnqe, äĭ ćhave le Levesqe, save ĩngārenas o kivoto le phanglimasqo le RAJesqo, haj saorā phurenqe le Israelosqe. ¹⁰ O Mojsā dinā len e porunka kadaja:

— Äk data k-äĭ jefta bārś, anθ-o bārś kana jertil pes äĭ uzilimata,^a anθ-äĭ Gesa äĭ bare le Korturenqe, ¹¹ kana saoro Israel avela angla o RAJ, kō Del, anθ-o than savo va alola les, ćitisar kadav sikaimos angla saoro Israel, te ašunen les! ¹² Te kides o poporo: rrom, rromnā, ćhave haj äĭ strāiinā save bešen anθā ke foruri, kašte ašunen haj te sikōn te daran kaθar o RAJ, tumaro Del, te keren grizaća saorā vorbe kadal sikaimasqe! ¹³ Haj lenqe ćhave, save ni va

prinzanena kadal sikaimata, va ašunena len haj va sikōna te daran kaθar o RAJ, tumaro Del, anθā saoro timpo kabor tume va traina pe phuv kaj nakhen o Jordano te len les anθa tumenθe.

¹⁴ O RAJ phendās le Mojsäsqe:

— Ita kā paśol o ges ke merimasqo. De muj le Josuas haj bešen k-o korto le malaimasqo te dikhen äĭ manuś sar kerav les baro!

O Mojsā haj o Josua geles haj bešles k-o korto le malaimasqo. ¹⁵ Haj o RAJ sikadilos k-o korto anθ-äk stĩlpo norosqo: o stĩlpo le norosqo bešlos opre p-o udar le kortosqo. ¹⁶ O RAJ phendās le Mojsäsqe:

— Ita, tu va sovesa sar ke phure. Haj o poporo kadava va uštela haj va kurvila avre devlenća anθā pō maśkar, le devlenća le themosqe kaj zan. Va mukena man haj va uštjaena muro phanglimos savo kerdem les lenća. ¹⁷ Anθ-o ges kodova si te astardov man xolinaθar. Si te mukav len haj va garavava muro muj lenθar. Haj on si te aven ćhingārde, haj but nasulimata haj pharimata va aresena len. Atunc va phenena: «Naj kadā kā aresle amen kadal nasulimata kā amaro Del naj amenća?» ¹⁸ Haj ćaćes si te garavav muro muj anθ-o ges kodova, kā kerdēs saorā feluri nasulimasqe, kā geles kā aver devla.

¹⁹ Kadā kā ramon tumenqe kadaj gili! Sikav le israelicen te gilaben lan, ćhu lan lenqe anθ-o muj, ka e gili kadaja te avel muro martori kontra le israelicenqi. ²⁰ Kā atunc kana va ĩngārava len anθ-o them savo xalem sovel lenqe dadenqe kā va dava les lenqe, kaj thabdel thud haj abgin, haj va xana, va ćajlōna haj va pravardona, atunc va zana kā aver devla haj va sluźina lenqe. Va ćhudena pes manθar haj va uštjaena muro phanglimos. ²¹ Dar pāće va aresena len but nasulimata haj pharimata, e gili kadaja va avela mārteria, kā lenqe ćhave ni va bistrena lan. Kāć zana so kamen, so keren i ages, i maj anglal te ĩngārav len anθ-o them anθa savo xalem sovel.

²² O Mojsā ramosardās e gili kadaja anθ-o ges kodova, haj sikadās le israelicen te gilaben lan.

²³ O RAJ kerdās bulibaś le Josuas le Nunosqo anglal äĭ manuś. Phendās:

— Av zuralo haj na dara! Kāć tu ĩngāres le israelicen anθ-o them anθa savo xalem lenqe sovel, haj me si te avav tuća.

²⁴ Pāće o Mojsā termenisardās te ramol anθ-äk lil äĭ vorbe kadav sikaimasqe zi k-o śāro, ²⁵ dinā kadaj porunka le levicen save ĩngārenas o kivoto le phanglimasqo le RAJesqo:

^a31:10 Deuteronomo 15:1

— ²⁶ Len o lil kadava le sikaimasqo haj čhun les paša o kivoto le phanglimasqo le RAJesqo, tumare Devlesqo! Si te avel othe sar martora kontra kiri. ²⁷ Kā prinžanav kā keren anθa tumaro šāro haj sen šārale. Dikh, kana ni ašunena kaθar o RAJ kabor maj traiv anθā tumaro maškar, sar si te avel päče merav?

²⁸ Kiden angla manθe saorä phuren tumare nāmurenqe haj tumare bulibašän! Te phenav äI vorbe kadala te ašunen len haj te lav martori kontra lenqi o čeri haj e phuv! ²⁹ Kā zanav kā päče merava, čačes si te rimon tumen, haj va dena tumen rigaθe kaθar o drom savo sikadem les tumenqe. Haj kā anθ-äl gesa save va avena va avela o nasulimos pä tumenθe, kā va kerena so si nasul angla o RAJ, zi kana va xolärenena les anθa sosθe keren.

E gili le Mojsäsqi

³⁰ O Mojsä phendäs äI vorbe kadal giläqe te ašunel saoro poporo le Israelosqo zi kana termenila pes:

32 — ¹ Ašun čeron!a! Muk man te dav duma, kašte ašunel e phuv äI vorbe mīrā mosqe!

² Sar o brišind te pikäl muro sikaimos,

sar e roua te perel mīrī vorba,

sar e bura pe čar,

sar äk brišind baro p-o zelenimos!

³ Kā si te phenav zurales avrenqe anθa o anav le RAJesqo.

Phenen kabor dä baro si amaro Del!

⁴ Ov si e Stinka!

Lesqi buki si kadä dä lači,

pentrukä saorä droma lesqe si orta.

Ov si äk Del savo va kerela so phendäs haj si bi tharimasqo,

ov si čáčo haj užo.

⁵ On rimosajles, naj lesqe čhave,

kadava si lenqo lažavo. Si äk nāmo nasul haj bango!

⁶ Le RAJesqe pokinen kadä,

poporo dilo haj bi gogäqo?

Naj kadä kā ov si kō Dad,

dinä tut viaca, kerdä tut haj zurärdä tut?

⁷ An tuqe gogi kaθar äI gesa palal,

gindin tumen k-äl bärša le nāmurenqe kaj nakhles!

Puč ke dades haj si te phenel tuqe čačes,

ke phuren haj si te phenen tuqe!

⁸ Kana o Maj Baro dinäs le nāmuren lenqe thema

kana pharadäs le čhaven le Adamosqe,

čhutäs hotarä le poporenqe

pala o numäro le čhavenqo le Devlesqe,

⁹ kā e rig le RAJesqi si lesqo poporo,

liläs le Jakovos te avel lesqo.

¹⁰ Arakhläs les anθ-äk them mulano,

anθ-äk than mulano nango, pherdo zbärīmaθar.

Īnkonžurilas les, dikhelas lesθar,

haj ingrižolas les sar e lumina pe jakhenqi,

¹¹ sar o vulturo savo lačharel pō kujbo haj xuräl p-äl puä.

Putrel pe phakä, lel len haj phiravel len pä pe phakä.

¹² O RAJ korkoro phiravelas les

haj ni sas nič äk del sträiino leça.

¹³ Kerelas les te uštjael p-äl plaja le themosqe,

haj ov xaläs äI roade le kīmposqe.

Dinä les te xal abgin anθa-i stinka,

untdelemno anθa-l bar äI zurale,

¹⁴ kiral kaθar äI gurumnä haj thud brakhänqo,

pravarimaça meñqo,

le lače berbečenqo anθa o Basan, haj le capenqo,

haj o giv o maj lačo.

O lolo musto le drakhaqo,

e mol e lači pesas.

¹⁵ O Israel* pravardilos haj čhudäs le pīrneça.

Pravardilän, thulilän haj čajlilän!

Haj mukläs le Devles, savo kerdä les,

batžokorisardäs e Stinka savi mīntuisardä les.

¹⁶ On kerenas les te xoläol anθa-i kauza le devlenqi sträiini,

xolärenas les maxrimatença.

¹⁷ Kerenas sini sfinto anθa-l bengä, save naj Del,

nište devlenqe saven ni prinžande len,

devla neve, avile akanak,

kaθar ni darajles tumare dada.

¹⁸ Muklän e Stinka savi kerdä tut sar dad,

bistardän le Devles savo dä tut viaca sar dej.

¹⁹ O RAJ dikhläs e buki kadaja

haj čhudäs len lesθar,

kä xolärde les lesqe čhave haj lesqe čheja.

²⁰ Phendäs: «Va garavava muro muj lenθar,

haj si te dikhav so va kerdöla lença,

kä si äk nāmo rimome, čhave save naj

pakāmasqe.

²¹ Kerde man te xoläov pe idolença kaj naj devla,

xolärde man pe khančimatença.

Haj i me si te kerav len te uron äk poporo savo naj

äk poporo,

***32:15** Kate o Israel si Ješurun, kaj xakärdöl „o čáčo, o činstime”.

va xolärava len äk nämöça bi gogäqo.
²² Kä äk jag sas astardi mirä xolinaðar
 haj va phabola zi anθ-o findo le kheresqo le
 mulenqo,
 va mudarela e phuv haj laqe roade,
 va phabarela äl temeli le plaënqe.
²³ Va kidava nasulimata pä lenθe,
 va çhudava saorä säzeci mirä pä lenθe.
²⁴ Va avena firśome bokhaðar,
 xale tatimasðar haj phare nasfalimasðar.
 Va dava drom kontra lenqi äl dand le animalenqe
 sälbatičä
 haj e otrava le sapenqi.
²⁵ Avri, e sabia va mudarela lenqe çhaven,
 haj andrä va avela len bari dar
 i le tännen, i le çheja le barä,
 i le çhaven le çuçaqe
 haj i le manuśän balença parne.
²⁶ Kamavas te phenav: 'Si te inkhärav len,
 va khosava lenqi amintirja maśkar äl manuś!'
²⁷ Dar darajlem kaðar e batzokura le duśmaenqi,
 kä lenqe duśmaja ta na xakären çáces
 haj te phenen: 'Amare vastença zurale mardäm
 len,
 haj na o RAJ kerdäs saorä bukä kadala.' »
²⁸ On si äk nämö kaj xasardäs pe sikaitoren
 haj naj len gogi.
²⁹ O, te sas len gogi, atunča zanenas kadaja
 haj xakärenas so si te kerdöl lenqe!
³⁰ Sar daśtilas jekh korkoro anθa-l duśmaja, te gonil
 äk mia
 haj sar duj çhunas pä naśimasθe deś mi,
 kana ni a fi bikindäsas e Stinka pe poporos,
 kana ni a fi mukläsas les o RAJ?
³¹ Kä lenqi stinka naj sar amari Stinka,
 i amare duśmaja xakären kadaj buki.
³² «Çáces, lenqi vica si anθa-i vica le Sodomaqi
 haj anθa-l thana orta le Gomoraqe,^b
 lenqi drakh si drakh oträvime,
 lenqe skirçuri si kerke,
³³ lenqi mol si otrava sapenqi,
 si otrava nasul aspidaqi.
³⁴ Naj kadä kä lenqi pokin, si mukli manθe
 haj azükärel anθä mirä kämäri?
³⁵ Miri si e räzbunarä haj e pokin.
 Avel o timpo kana va istrala lenqo pirno!
 Kä o ges lenqe xasarimasqo si paśä,
 haj so azükärel len, sigo va avela.»

³⁶ Kä o RAJ va krisola pe poporos,
 haj va avela les mila kaðar pe robi,
 kä va dikhela kä lenqo zuralimos geloðar,
 haj kä ma naj nić robi, nić libero.
³⁷ Va phenela: «Kaj si lenqe devla,
 e stinka kaj rodenas azävada,
³⁸ äl devla save xanas äl pravalimata lenqe sinäqi
 sfinto,
 save penas e mol lenqe zertfaqi le pimasqi?
 Te ušten kašte azutin tumen
 haj te den tumen äk azävada pä tumenθe!
³⁹ Akanak dikhen, kä me, me sem kodova,
 haj kä naj aver del afer dä ma.
 Me mudarav haj me dav viaca,
 me räniv haj me sastärav,
 haj koniva ni daśtil te xastravel dakanikas
 anθa muro vast.
⁴⁰ Kä vazdav muro vast karing o çeri
 haj xav sovel:
 Kabor dä çáces si kä traiv veśniko,
 kadikita si dä çáces
⁴¹ kä kana va askuciva miri sabia sar äk fulzero
 haj kana muro vast va astarela lan te kerel kris,
 atunc si te räzbuniv man kontra mirä duśmaenqi
 haj va pokinava kolen kaj uron man.
⁴² Va matärava ratesðar mirä säzeci
 haj miri sabia va xala mas,
 anθa o rat kolenqo astarde haj mudarde,
 anθa-l säre balença bare le duśmaenqe.»
⁴³ Bukurin tumen, äl nämuri, lesqe poporosqe!
 Kä o Raj räzbunil o rat pe robenqo,
 räzbunil pes kontra pe duśmaenqi
 haj va uzola e phuv lesqe poporosqi.
⁴⁴ O Mojsä gelos haj phendäs saorä vorbe kadal gi-
 läqe anθ-o aśunimos le poporosqo, ov haj o Hosea
 le Nunosqo.^c ⁴⁵ Päçe o Mojsä termenisardäs te phe-
 nel saorä vorbe kadala saorä Israelosqe, ⁴⁶ phendä
 lenqe:
 — Çhun kä tumaro ilo saorä vorbe savença kerav
 tumen atento ages, te poruncin len tumare çhaven-
 qe kašte keren grizaça saorä vorbe kadal sikaimasqe.
⁴⁷ Kä naj vorbe nange anθa tumenθe, kä on si tumari
 viaca, haj prin kadala va avela tumen äk viaca lun-
 go anθ-o them kaj nakhen o Jordano te len les anθa
 tumenθe.

Kaj si te merel o Mojsä

⁴⁸ Anθä kodova ges o RAJ phendäs le Mojsäsqe:

^b32:32 Zeneza 18:20-21; 19:4-11   ^c32:44 Numerä 13:16

— ⁴⁹ Ušti p-äl plaja kadala Abarim, p-o Plaj Nebo, savo si anθ-o Them le Moabosqo, angla o Jerihono! Dikh o Them Kanaan savo dav les le israelicenqe te avel lenqi phuv! ⁵⁰ Va meresa p-o plaj pä savo va ús-tesa haj si te nakhes anθ-o rindo ke phurenqo, sar o Aron, kō phral, mulos p-o Plaj o Hor haj nakhlos anθ-o rindo pe phurenqo, ⁵¹ kã senas bi pakãmasqo angla manθe anθ-o maškar le israelicenqo, paša äľ paja Meriba, k-o Kades, anθ-e Mulani Cin,^d haj kã ni sikaden miri sfincenia anglal israelicã. ⁵² Kadã kã numa dural va dikhesa o them, haj othe ni va ĩntrisa, anθ-o them savo dav les le israelicenqe.

O Mojsã binekuvintil le israelicen

33 Kadaja si e binekuvintarja savjaça o Mojsã, o manuś le Devlesqo, binekuvintisardãs le israelicen, zi kana te merel. ² Phendãs:

— O RAJ avilos anθa o Sinaj
haj rãsarĩsardãs sar o kham p-äl Plaja Seir anθa lenθe,
strãlućisardãs anθa o Plaj Paran.
Leça sas foarte but sfinci,
haj anθa lesqo vast o ćaćo aviles strafjamata anθa lenθe.

O poporo phendãs:

— ³ Ćaćes, ov jubil le poporen,
saorã sfinci lesqe si anθã kō vast.
Geles pala ke pĩrne, primisardes ke vorbe.
⁴ O Mojsã porunćisardã amenqe o sikaimos,
te avel le manuśãnqe anθa o Jakov.

⁵ Ov sas thagar anθ-o Israel,*
kana kidenas pes äľ bulibaša le poporosqe
haj äľ nãmuri le Israelosqe.

O Mojsã phendãs:

— ⁶ Te trail o nãmo Ruben haj ta na merel,
kjar kana lesqe manuś si te aven ćira!

⁷ Anθa o nãmo Juda phendãs:
— Aśun, RAJA, o glaso le Judasqo,
haj an les palpale sastevesto, kã lesqo poporo!
Pe vastença mardilos anθa lenθe,
te aves lesqo azutori kontra lesqe duśmaenqi!

⁸ Anθa o nãmo le Levesqo phendãs:
— Kō manuś, savesqi mila aćhol karing tuθe,
les si les kō Tumim haj kō Urim.^e
Les probisardãn les ke Masa^f
haj xalãn tut leça k-äl paja Meriba.^g

⁹ Ov phendãs anθa pō dad haj anθa pi dej:

«Ni dukhaja man lenθar!»
Pe phralen ni kamnos te prinzanel len,
haj pe ćhaven dikhlã len sar duśmaen.^h
Kã kerdes ki vorba,
ĩnkãrdes kō phanglimos.

¹⁰ On sikaven le Jakovos ki kris,
haj le Israelos kō sikaimos.
Phabaren tãmija anθa tuθe
haj phabarimos dã sã pä kō altari.

¹¹ RAJA, binekuvintisar les anθã sã so xakãrdōľ te kerel!

Primisar e buki lesqe vastenqi!
Ĩnkhãr äľ zeja lesqe duśmaenqe,
haj kolenqe kaj uron les kašte na maj ušten!

¹² Anθa o nãmo Benjamin phendãs:
— Si kova saves jubil les o RAJ,
va beśela bi daraqo paša lesθe.

Va okrotila les saoro ges
haj va phiravela les p-äl lesqe zeja.

¹³ Anθa o nãmo Josif phendãs:
— Lesqo them te avel binekuvintime kaθar o RAJ
le bukãnça laće le ćerosqe, rouaça
haj pajeça anθa-l izvorã telal,

¹⁴ le roadença äľ maj laće paqe kaθar o kham,
le roadença äľ maj laće le ćhonenqe,

¹⁵ le maj laćença roade anθa-l plaja äľ purane,
bukãnça laće le plaenqe veśniko,
¹⁶ bukãnça laće le phuãqe haj laqe bravalimaça.
O laćhimos kolesqo savo beślos anθ-o stufiśo kaj
phabolas,ⁱ

te avel p-o śãro le Josifosqo,
opre p-o śãro le rajesqo pe phralenqo.^j

¹⁷ Lesqo zuralimos si sar le anglunesqo kerdo le taurosqe,
lesqe śĩnga si sar äľ śĩnga le taurosqe sãľbatiko.
Lença va pusavela le poporen,
i kolen kaθar äľ riga le phuãqe.
Äľ śĩnga si äľ deša mi le Efraimosqe,
on si äľ mi le Manasesqe.

¹⁸ Anθa o nãmo Zabulon phendãs:
— Bukurisao, Zabuloan!e, kana ĩnkles,
haj tu, Isahar, anθã ke korturi!

¹⁹ On va dena muj poporã p-äl plaja,
othe va anena sini sfinto ćaće,
kã va ĩnkalavena o bravalimos le pajesqo baro,

***33:5** Kate o Israel si Jeśurun, kaj xakãrdōľ „o ćaćo, o ćinstime”.

^d**32:51** Numerã 20:11-13   ^e**33:8** 1 Samuel 28:6   ^f**33:8** Eksodo 17:1-7   ^g**33:8** Numerã 20:1-13

^h**33:9** Eksodo 32:25-29   ⁱ**33:16** Eksodo 3:1-6   ^j**33:16** Zeneza 49:26

- haj so train garade anθ-o kíśaj.
²⁰ Anθa o nămo Gado phendăs:
 – Binekuvintime te avel savo barărel o them le Gadosqo!
 O Gado trail sar äk leo
 haj xärtänil o vast haj i o śáro le manuśänqo.
²¹ Alosardăs e angluni rig le themosqi,
 kä othe si e rig äk manuśäsqi baro.
 Kana äl bulibaśa le poporosqe kidinäjles,
 ov kerdăs o ćacimos le RAjesqo
 haj lesqi kris anθ-äk than le Israeloća.
²² Anθa o nămo Dan phendăs:
 – O Dan si äk pujo leosqo,
 savo xutel anθa o Basan.
²³ Anθa o nămo Neftali phendăs:
 – O Neftali si ćajlo laćhimasθar
 haj pherdo le binekuvintimaća le RAjesqo.
 Te lel o laqo e Galilea haj o sudo anθa lesθe!
²⁴ Anθa o nămo Aśer phendăs:
 – O maj binekuvintime te avel o Aśer maśkar äł ćhavel!
 Te jubin les lesqe phral
 haj te avel les kadă de but untdelemno i te kingărel pŏ pírno!
²⁵ Ke zăvoară te aven sastresqe haj xarkomaqe,
 haj te avel tut zuralimos anθa saoră gesa kire!
²⁶ Israel,* naj koniva sar o Del!
 Barimaća uśtel p-äl nori sar p-o grast,
 haj phirel p-o ćeri te avel anθă kŏ azutori.
²⁷ O Del o veśniko si äk than garaimasqo,
 haj lesqe vast äł veśnićja ĩnkăren tut.
 Va durărela marindos ke duśmanos angla tuθe
 haj phenela: «Mudar les!»
²⁸ O Israel va beśela bi daraqo,
 o izvoro le Jakovosqo si rigaθe
 anθ-äk them pherdo giv haj musto,
 haj anθa lesqo ćeri del bríśind.
²⁹ Ferićime san, Israel!
 Kon si sar tuθe, äk poporo mĩntuime kaθar o RAJ,

o skuto savo del tut azutori
 haj e sabia savi del tut biruinća?
 Ke duśmaja va dena palpale angla tuθe,
 haj tu va uśtjaesa pă lenqe thana sfinto.

O mulimos le Mojsäsqo

34 O Mojsă uśtilos anθa-i Mulani le Moabosqi p-o Plaj o Nebo, p-o vırfo le Plajesqo Pisga, jekh angla aver le Jerihonoća. Haj o RAJ sikadă lesqe saoro them: o Galaad zi k-o Dan, ² saoro cinuto le Neftalesqo, o them le Efraimosqo haj le Manasesqo, saoro them le Judasqo zi k-o paj baro kaj perel o kham, ³ o Negevo haj o than orta le Xarăqo Jerihono, o foro le palmierenqo, zi k-o Coar. ⁴ O RAJ phendă lesqe:

– Kadava si o them anθa savo xalem sovel le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe: «Si te dav les ke ćhavenqe.» Muklem tut te dikhes les, dar ni va zasa anθă lesθe.

⁵ O Mojsă, o robo le RAjesqo, mulos othe anθ-o Them le Moabosqo, sar phendăs o RAJ. ⁶ Praxosardă les anθ-e xar, anθ-o Them le Moabosqo, jekh angla avresθe le Bet-Peoroća. Koniva ni zanel lesqo than le praxomasqo zi anθ-o ges de ages. ⁷ Le Mojsăs sas les äk śäl haj biś bărś kana mulo. Lesqe jakha ni korajlesas, haj lesqo zuralimos ni xasajlosas. ⁸ Äł israelićă rujes le Mojsăs trănda ges anθ-e Mulani le Moabosqi, zi kana äł gesa le roimasqe haj le źälimasqe anθa o Mojsă termenisajles.

⁹ O Josua le Nunosqo sas pherdo duxo gogăqo, kä o Mojsă ćhutăsas pe vast pă lesθe. Atunc äł israelićă aśundes lesθar haj kerdes sar porunćisardăsas o RAJ le Mojsăsqe. ¹⁰ Dă atunća anθ-o Israelo ni maj sas prooroko sar o Mojsă, saves o RAJ prinzandă les jekh angla avresθe. ¹¹ Nas aver prooroko te kerel saoră semnă haj saoră minuni, savo sas dino drom kaθar o RAJ te kerel len anθ-o Them le Eziptosqo kontra le faraonosqi, lesqe sluzenqi haj saoră themosqi, ¹² haj kaj sikadăs vast zuralo haj kaj kerdăs bukă but darimasqe angla saoro Israelo.

***33:26** Kate o Israel si Jeśurun, kaj xakărdŏl „o ćáco, o ćinstime”.